

LUPATA

Apare in fiecare zi de lucru.
Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.
— Teletip Nr. 47—82. —

... .. APARE ... ..
sub direcția unui
comitet de redacțiune.

redacția și Administrația:
BUDAPESTA, VII., István-ut 11
inserțiuni după învoială.
Scrisori nefrancate se refuză.

La problema împăcării.

Chestiunea înființării unui partid moderat și în legătură cu aceasta, problema împăcării elementului românesc cu cel maghiar a ajuns să fie în timpul din urmă obiect de discuțiune atât în presa română cât și în cea maghiară.

Ori-cât am crede noi de nepriincios momentul de față pentru discutarea și deslegarea acestor chestiuni, totuși datorința de publiciști ne impune a ne preciza și noi punctul nostru de vedere cu atât mai vârtos, — că în politică nimic nu este imposibil, — deci nu putem eschide cu totul posibilitatea că într'adevăr factorii competenți ar judeca serios deslegarea acestei probleme.

Avem știri pozitive, — că bărbații actuali de stat ai maghiarilor, — ar dori mult să câștige pe sama politice de stat maghiare sprijinul elementului românesc; dar după informațiunile noastre concesiunile ce sunt aplicate să le facă nu numai că nu sunt acomodate a satisface dorințele juste ale neamului românesc, dar nu pot fi considerate nici măcar de cel mai moderat român drept baza suficientă pentru vre-o acțiune politică mai serioasă care să justifice formarea unui partid moderat. Intru-cât suntem noi informați guvernul crede, că aplicând în posturi de stat și administrative bărbați de naționalitate română și făcând unele favoruri economice pe sama poporului de rând, lupta noastră pentru asigurarea condițiilor de existență națională s'ar putea împedeca și că în schimb poporul nostru ar abdice de pretensiunea sa privitoare la egala îndreptățire națională. Așa dară să ne mulțumim cu un blid de linte și să facem politică de căpățuire personală de sus până jos.

Cei-ce cred, că pe baza aceasta pot ajunge vre-un rezultat pozitiv se înșală amar și noi avertisăm pe toți aceia, — cari bona fide tind la aplanarea conflictului între români și actualul sistem de guvernare, — să fie cu rezerva cuvenită și să nu blameze o cauză mare și dreaptă cu atari încercări zădarnice, al căror sfârșit nu poate fi decât cel mai rușinos fiasco.

Cu un lucru trebuie să fie în curat atât guvernul cât și samsarii „partidului moderat român“ și anume: că fără

asigurarea condițiilor de dezvoltare culturală și economică absolut liberă, și fără garantarea egalei îndreptățiri naționale de compromis nici vorbă nu poate fi. Nime nu dorește mai sincer de cât noi aflarea unui modus vivendi, care ținând cont de interesele generale ale țării se satisfacă totodată și pretensiunile juste ale naționalităților. Și tocmai fiind-că datorința noastră este sinceră și convingerea adânc înrădăcinată, că existența și viitorul naționalităților sunt strâns legate de existența statului maghiar și a monarhiei habsburgice, datorința patriotică ne impune a indica baza, după a noastră părere singura bază, potrivită pentru aplanarea conflictelor. Pentru a putea afla aceasta bază, trebuie să aruncăm o privire asupra deosebirei principare între concepțiunea noastră despre stat și despre condițiunile sale de existență și între concepțiunea maghiară. Noi suntem de părere, că statul trebuie să ocrotească deopotrivă interesele tuturor cetățenilor săi și că acel stat care nu vrea sau nu poate asigura egala îndreptățire pe sama unei jumătăți a locuitorilor săi, nu are și nu poate avea drept de existență. În consecință convingerea noastră este, că existența statului este condiționată de asigurarea egalei îndreptățiri naționale. Fără asigurarea egalei îndreptățiri conflictul între stat și între cetățenii săi despoiați de egalitatea drepturilor v'a fi permanent, iar sfârșitul acestui conflict nu poate fi decât sau nimicirea statului sau nimicirea naționalităților. De compromis însă nici vorbă nu poate fi.

Baza pe care stau maghiarii astăzi și concepțiunea bărbaților de stat maghiari eschide posibilitatea compromisului. Unitatea de stat bazată pe desconsiderarea principiului de egala îndreptățire nu poate fi acceptată de naționalități. Dacă politicianii maghiari, — cari țin sus și tare la susținerea unității statului și e foarte natural că între împrejurările în cari se află statul nostru țin strict la unitatea lui, — doresc sincer o împăcare cu naționalitățile, atunci trebuie să primească de basă *egala îndreptățire*. După convingerea noastră egala îndreptățire națională se poate realiza și garanta și în cadrul unității statului. Fiind odată asigurată aceasta egalitate pot fi convinși compatrioții noștri maghiari, că naționalitățile nemaghiare vor fi pen-

tru totdeauna câștigate pentru susținerea și apărarea statului. Iată deci unde este de a se căuta modalitatea rezolvării chestiunii naționalităților, iată problema care trebuie să preocupe pe aceia, cari serios și sincer voesc să rezolveze chestiunea naționalităților.

Pentru a putea intra în meritul deslegării acestei probleme să recere însă o condițiune anume renunțarea la idea de stat maghiar în sens șovinist. Până când conducătorii politice maghiare nu se vor convinge, că idea de stat este o utopie și că tendința de a realiza aceasta utopie periclitează însăși existența statului, nici vorbă nu poate fi de o încercare serioasă pentru rezolvirea chestiunii naționale.

Și oare să fi ajuns deja politicianii maghiari la recunoașterea zădărnicei opintirilor lor și la convingerea aceea, că ideea de stat maghiar este nerealizabilă și că garanția existenței statului maghiar numai într'o împăcare cu naționalitățile să poate afla? Noi nu credem. — Prin urmare toate încercările de a rezolva chestiunea națională prin un compromis, — după modesta noastră părere vor rămânea încercări, ca multe alte încercări de atare natură, din trecut. Ca patrioți adevărați ne-am bucura sincer, dacă pesimismul nostru s'ar dovedi de nebazat, dară cu durere trebuie să constatăm, că de prezent ne lipsește ori ce speranță.

A. V.

Chestiunea patriarhatului sârbesc în loc să se descurce, tot mai mult se încurcă. Sâmbăta trecută a colindat din nou o deputațiune a sârbilor radicali pe la toți miniștri, doar le va câștiga favorul în chestia aceasta.

S'a interpelat și în cameră, dar așa se vede că o deslegare definitivă a chestiunii, va întârzia încă multă vreme, căci neînțelegerile sunt mari, precum mari sunt și rivalitățile în jurul acestui post, a cărui vază n'ar trebui să se terfelească în așa chip.

Apărarea maghiarilor contra acuzelor lui Björnson, o ia corespondentul din Budapesta al ziarului «N. Fr.» Pr., un cunoscut deputat sas în parlamentul Ungariei. Apărarea se întinde în o corespondență lungă, foarte lungă în care nu se spune însă mai nimic. Se pare că nici bietul sas nu se prea poate încălzi de cauza, pe care s'a angajat să o apere. Apărarea culminează în a spune că se vede numai șovinismul maghiarilor, pe când din partea naționalități-

lor și îndeosebi din partea românilor s'ar manifesta un șovinism tot atât de exagerat. O împrejurare foarte ne însemnată uită cu totul apărătorul sas al șoviniștilor maghiari; dar o împrejurare, care dărâmă întreg temelul apărării sale. Și anume:

Ori-cât de exagerat ar fi șovinismul naționalităților și în deosebi al românilor — dacă peste tot e just să se vorbescă despre un șovinism exagerat din această parte — rămâne faptul, că pretinsul șovinism al naționalităților nemaghiare nu poate să supere pe nici o altă naționalitate, urmărind planuri contrare altor naționalități și fiind cu totul neagresiv. Românii nici cei mai «șoviniști» nu cer axirparea maghiarilor ori alungarea lor până în Asia, pe când între Maghiari nu numai șoviniștii extremi ci și elemente, dela cari s'ar putea aștepta oarecare moderare, visează de 30 milioane de maghiari. Aci e deosebirea, domnule apărător.... Sas fiind ar trebui să știe d-sa lucrul acesta. Iar știindu-l nu-i șade prea bine să scrie contra convingerei proprii.

În colo sasul spune un neadevăr vădit, zicând, că în Ungaria atacurile lui Björnson, cu toată neplăcerea cauzată prin acele, ar fi primite cu Achtung și Ehrfurcht, cu stimă și reverință.... Stimă și reverință, când pe iluștrul scriitor nu'l slăbiau din: cretin, nebun, zdruncinat sufletește, prin marasmus senilis, deschilibrat — și alte grațiosități.

Sasul poate să scrie în «N. Fr. Pr.» de Ehrfurcht și de Achtung. Dar presupunem, că Björnson se va informa și asupra acestui punct mai bine, decât cum ar vrea să'l informeze corespondentul din Budapesta al ziarului «N. Fr. Pr.».

Inelul de fer al națiilor dușmane îi înconjoară pe unguri. La ideea aceasta vine „Pesti Hirlep” aruncând, cum spune, o privire asupra hartei. Inelul acesta se strânge tot mai tare — spune tot „P. H.”. De aici concluzia, ca maghiarii să schimbe frontul luptei lor, să nu se mai bată în capete cu domnitorul, să renunțe la orice pretenții față de Viena, pentru a se întoarce cu înversunare cu atât mai mare împotriva naționalităților și în întâiul loc, bine înțeles, împo-

triva românilor. Dacă această tactică în partea ei d'întâiu nu s'ar fi dat de gol de mult și dacă în partea ei d'întâiu ea n'ar fi fost urmată în toate timpurile — am zice că articolul lui „P. H.” e o revelație asupra unui simptom din lupta sufletească ce se petrece în sufletul guvernanților nefericitei noastre țări. Cât pentru a doua parte a tacticii lor, înțelegem lupta împotriva noastră, — declarațiile de război ne lasă reci.

Obstrucția croată urmează fără conținere. Rând pe rând se ridică deputații croați pentru a lua cuvântul împotriva articolelor singuraticale ale proiectului. În ședința de azi s'a primit articolul II și s'a intrat în discuția articolului III.

La ședință, dintre deputații români au fost de față dnii dr. Șt. C. Pop și dr. Aurel Vlad.

Alegerile pentru congregații.

Din cercul Gilău.

Alegerea membrilor pentru congregație în cercul Gilău (com. Clujului) s'a ținut în 13 l. c. A izbutit lista următoare: Gr. Esterházy Kálmán, dr. Siegmon József, Kovács Béla, Huszár Pal, dr. Krammer Jenő, dr. Balogh Géza, P. Abrahám Antal și Végh Árpád.

Preoți români au fost la alegere, dar nici unul n'a cutezat a propune sau a pretinde ca și românii să fie puși în candidație, deși până aci totdeauna erau puși și aleși cel puțin doi români din 8, câți trebuiesc aleși, (uneori au fost aleși și trei români).

Până aci lupta preotul Gilăului, dar azi fiind lovit de apoplexie nimeni nu cutează a-l înlocui în luptă.

Pe ceilalți preoți nu-i doare capul de așa ceva, ci sunt îndestuliți dacă cutare unguraș scăpatat le dă un papricaș.

Între acei cari și-au dat votul pentru lista

arătată e și preotul Feneșului săsesc Emil Pop, azi protopop al Uioarei (Maros Ujvár) care în 13 l. c. a alergat de și-a dat votul ungarilor, iar în 14 l. c. și-a luat catrafusele către Uioara.

Unul din Cluj.

Din comitatul Biștrița-Năsăud.

Luni în 11 Noem., s'au făcut alegerile pentru congregație, fiind aleși următorii români:

La Sângeorzi: Gerasim Domide, Dr. Andrei Monda, Paul Beșă, Ioan Jssip, Eliseu I. Dan, Zaharie Bulbuc, Dr. I. Mălaiu, La Năsăud: Al. Holită, Ioan Păcurariu, Dr. Al. Popp, Iosif Lucchi, Ioan Născuț, Anton Precup, Alex. Pălăgeș, Sever Mureșan, și T. Chista; La Șieu; Dr. Al. Popu, Sim. Tanco, Ioan Mihăilaș, Vasile Bălan, Gavr. Hordoan.

A ieșit lista hotărâtă de mai înainte, cu excepția Năsăudului unde unii domni au frânt disciplina, înlocuind două nume cu altele. «Revista Biștriței» scriind despre alegeri, zice: «factorii competenți vor fi chemați să-și spună cuvântul asupra acestei călcări de disciplină».

Din părțile Reghinului.

Onorată Redacțiune,

Alegeri pentru congregații s'au făcut în luna asta și pe la noi, și încă pe unele locuri cu oarecare interes de 2—3 zile, însă nu e de-ajuns, când e să asiguri reușita la de-ai noștri, pe unde așa de puțin ne-am ținut treaz simțul de demnitate națională!

O tristă experiență a trebuit să facem și acum, că anume fruntașii satelor noastre se prea lasă unii în nădejdea altora. „Că decen'ai venit să ne spui?” „Că de știam doară veniam ori și cum!”

Iată ce ne dă pe noi de mal — pe lângă altele — în întreprinderile noastre de tot soiul.

Apoi ceva și mai mult! Lipsește o organizație — formală cu conducătorii — în adeveratul înțeles al cuvântului — și conduși — spre binele de obște.

FOIȚA ZIARULUI „LUPTA”.

Mă însor!

(Amintiri.)

(Sfârșit.)

«Mai mă întrebi?» reflectez eu flegmatic. «Măglaș de sigur, că ascunde vr'o comoră în vesta lui jerpelită, că a luat leafa».

Nici să-l fi atins c'un fier ars, n'ar fi sărit așa repede de pe scaun:

«Sie leafă mă imbeșilule; nu mi-a dat un șinși, că m'am șiertat cu idiotul șiala de director și m'a dat afară!

N'am niși să-mi plătesc capușinerul.... rămâi dator.... să fie al dracului de sas... ducă-se în țara lui, dacă nu-i plăse.....

Și idiotul șiala de director parcă n'a văzut de când e, bălți, să mă învețe el pi mini, cum îs bălțile din Dobroja... scârnavu șiala, că-l trăsniam cu linialul în cap, de nu plecăm».....

Măglaș avea de gând să continue pe tema asta conflictul său cu directorul, când deodată glasul lui «Rudolf» ne împetri inima.

«Tom Maglaș cine ai făcut un gaura asta la punza, asta musai se pleteșt!».

«Fugi d'acolo mă neamțule, șie gaură te-a găsit, eu n'am făcut niși o gaură!» și Măglaș se ridică să plece.

Barbarosa, galben ca peretele aștepta, că acuza să răsune acum asupra capului său.

Fiecare secundă de întârziere era o împunsătură în inimă.

«Atunci Tom Barbaroza este, che focut!» rosti din nou chelnerul, a cărui față serioasă da păcatului o gravitate cu atât mai importantă.

«Ia ascultă Rudolf», zise în urmă poetul, văzând că nu e nici un mijloc de scăpare, «când o veni domnul, mă înțeleg eu cu el!».

Mărturisirea aceasta i-a luat o peatră de pe inimă și s'a putut observa cum sângele închis în cine știe ce regiuni ale organismului i-a năvălit cu putere în față.

S'a scuturat odată, ca de o sarcină și-a tocmnit haina, pe care se zăriau urmele unei epoci destul de vechi, și-a tras de căte-va ori mâna prin barbă și și-a tocmnit frizura, mișcări, cari erau expresia reală a unei porniri hotărâte.

Il auzisem eu de multe-ori în momente de o complectă deziluzie, că singură lipsa îl va putea hotărî să se însoare, dar totdeauna consideram aceste mărturisiri, ca

o simplă frazeologie știindu-l de cât cinism este capabil în fața celei mai covârșitoare mizerii.

Indiferența cu care aștepta judecata ultimei instanțe, a Domnului Kübler, nobilul și simpaticul papa al intelectualilor de toate speciile, a tras o dungă groasă peste convingerea ce mi-o formasem. E posibil, ca această nouă nenorocire să-l silească să ia o deciziune, decare altădată îl separau atâtea iluzii mari.

Acum idealist, poet de talent, rupt, zdrăncos, trăindu-și viața prin taverne mohorâte, tot atâtea motive de inspirații ale unor opere mari, geniale, care să-i asigure stima timpitei burghezimi și nemurirea, pe când dincolo de căsătorie o ființă pierdută, care din sudoarea brută de simplu funcționar, să-și întrețină familia, trecând astfel prin viață, ca ori-ce muritor ordinar.

A trebuit să intervină această pacoste nenorocită, pentru a șterge dintr'un condei planul unei vieți ideale și a adopta un sistem vulgar de trai potrivit pentru ori-care burghez comun, nici decum însă pentru ființe de intelectualitate superioară a amicului meu Barbarosa.

În sfârșit se apropie și momentul fatal,

De era aceasta, de era un centru, care să dirijeze cu autoritate, ce trebuie recunoscută pentru sine însăși, iar nu pentru cel ce o poartă, cred că cu totul altfel ieșeam în cele 4 cercuri: al Beicei, Gurghiului, Jabenitei și al Dedei, în cari în primul au căzut 3 din 4 din lista română, în al doilea nu s'a pus listă românească, în al 3-lea au reușit 2 unguri, iar în ultimul asemenea 2 unguri, pe lângă toate că abia sunt 3 sate amestecate cu unguri în aceste cercuri. Cu totul deci au reușit, 9 unguri și un român!...

Aud, că la Beica s'ar fi protestat alegearea pe motivul, că *Melha Waldemár* (?!), secretarul fișpanului Ugron, s'a ales fără a avea timpul de 2 ani ca plătitor de dare, etc. Moravuri politice din era nouă!... Am ținut să dau aceste notițe, ca un *Memento* pentru viitor!... Iar dela cei deja membri în congregație așteptăm organizarea dorită.

Correspondentul.

Din Făgăraș.

În anul acesta au expirat mandatele alor 44 de membri ai congregației comitatense din Făgăraș. La alegerile din urmă au reușit din cei 44 de membri aleși și următorii români:

În cercul Tohanului: Gheorghe Babeș, preot; Pompiliu Dan, inv. și Haralambie Ungur, comerc.

În cercul Șinca-Veche: Emil Pop, notar și Ioan Pop, învățator.

În cercul Târcoaia: Gheorghe Ursu, notar.

În cercul Veneția inf.: Gheorghe Comaniciu, propr., Ioan Ganea, preot, Ioan Gligore, notar.

În cercul Mărgineni: Gavril Cornea, preot; Pompiliu Dan, inv. și d. Valeriu Dimboi, preot.

În cercul Recea: Nicolae Recean, preot, Iacob Macavei, vicar, Matei Jiga, direct. «Furniceii» și Iosif Martini, preot.

În cercul Voila: George Vascu iun., preot, Dr. Titu Perția, medic, și Iosif Borzea, primar.

În cercul Lisa: Dr. George Ganea, practic, Eustache Stanislav, inv.

Papa Kübler cu demnitatea lui de patron se apropie și ne întinde mâna.

«Fără a-i da timp să înceapă vorbirea asupra temei, care ceasuri întregi alungase după fața noastră veselie obicinuită, Barbarosa îl atrage spre sine și cu un aer solemn i-și spovedește păcatul.

«Papa, n'am parale, dar mă însor, pe onoarea mea și-ți plătesc!».

Bătrânul în semn de mângâiere luă loc în mijlocul nostru, după ce-l bătu pe umăr și pe fața lui blajină citiam bunăvoința omului, care ni poate înțelege situația noastră și sufletească și materială.

A trecut câțeva vreme în care se observa absența în toate cercurile a amicului meu Barbarosa.

Intr'una din zile când tocmai la masa noastră obicinuită începusem a interpreta în diferite moduri această absență, papa Kübler se apropie de ceată cu un zâmbet raiv, comun inimilor bune și blânde și ne întinde anunțul de cununie al amicului nostru Barbarosa, în care pe lângă textul obicinuit era notat cu creionul.... «și douăzeci de lei pentru biliard».

Ne-am uitat unul la altul fără a cuteza să scoatem o vorbă.

Napoleon Popescu,

În cercul Viștea inferioară: Leon Solomon, notar, Ioan Banciu, preot, Ioan Stanciu, preot și Aurel Borzea, contabil la «Olteana».

În cercul Arpașul inferior: Basiliu Vasu, preot, N. Bugneriu, preot, George Urdea, proto-pretor.

În cercul Scoreiu: Victor Vulcan, preot, Stoichiță Lazar, primar, și Alexandru Comșa, notar.

În cercul Făgărașului n'a reușit nici un român, fiind străinii în majoritate.

Ast-fel față de 26 de mandate din rândul trecut Românii din comitatul Făgărașului au mai câștigat încă 5 mandate.

Din comitatul Hunedoarei.

Complectăm acum știrile despre rezultatul alegerilor din comitatul Hunedoarei, întru cât ne privește pe noi românii.

Au fost aleși:

La Băița, dnii: Dr. Iustin Pop, adv., Deva: G. Drăgan, pr. Băița, Lazar Perian, cassar Băița, I. Fugăță, pr. Luncoiu, Nic. Pop, pr. Ormindea, N. Perian, pr. Seliste, Dion. Mateeș, pr. Căinel, Ioach. Ivan, pr. Podele, N. Igna, inv. Deva, Dion, Sida, not. Băița.

La Orăștie: Ioan I. Lăpădatu, dir. de bancă. Ioan Lăzăroiu, comerc.

La Romos: Dr. Virgil Olariu, adv. Deva, Nic. Andrei, pr. Căstău, I. Văidean, pr. Romos. Ioan Popovici, pr. Gelmar, Dumitru Vlaicu, econ. Bințiți.

La Dobra: Iosif Morariu, protopop, dr. Laurențiu Petric, medic, Adam Lișnecan, director de bancă, Iosif Criste, proprietar, Muntean, pr. Petru Hădan, preot.

Discursul de deschidere

rostit la adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român de d-l Virgil Onițiu, vicepresidentul Societății.

Onorată adunare generală! Domnilor și Doamnelor!

În această clipă de sărbătoare, când urșita te a voit, ca eu să deschid și să conduc această adunare generală a Societății pentru fondul de teatru român, — sufletul meu se umple de sfială și de adânc simțită durere.

Un caporal modest al unei mici oștiri, care oștire se luptă de aproape 40 de ani pentru idealul măreț al teatrului românesc în patria noastră, — ajuns-am să țin astăzi locul marelui urzitor și conducător al mișcării teatrale la noi, a neuitatului nostru president, a venerabilului bătrân, care a fost Iosif Vulcan.

Iată de ce sunt copleșit de sfială și de durere.

Și în această tulburare a sufletului meu numai două momente sunt, cari îmi înlesnesc cumpățul neapărat în fața DVoastră: convingerea fermă că vom găsi un vrednic urmaș în șcaunul de president al Societății noastre și eu voi fi astfel mântuit de sarcina onorifică, dar prea grea, ce mă apasă azi, — și de altă parte faptul, că durerea mea nu este particulară, nu este numai a mea, ci este o durere, din care Vă luați și DVoastră partea și pe care o simt toți fiii de bine ai neamului nostru.

Bătrânii frunțași ai luptelor noastre pentru cultură jelesc în Iosif Vulcan pe vechiul lor tovarăș, care a luptat aproape 5 decenii alături de ei pentru idealul lor comun: înălțarea neamului românesc prin cultură, — cărturarii bărbați în toiul muncii și în cumplitul puterii lor văd în moartea lui Iosif Vulcan o faclă, care le-a luminat întâiele poteci, când s'au încumetat să întrepe dibuite în țărâmul înburuenit și încălcit al cărții românești dela noi, o faclă, care acum pe veci li s'a stins, — iar generația tânără nădejdea zilelor noastre de mâne, este înduioșată văzând cum luptătorul idealist al unor vremi ce nu mai sunt, a-

pune pe veci, pentruca ei trecând înainte peste redutele cucerite în nobil avânt de el, să ducă la noi biruințe și să înfigă mai înălțate culmi aceeaș flamură a aceluiaș ideal, pentru care a trăit și a luptat și el!

Din obșteasca părere de rău nu lipsește, D-lor, nici inima înduioșată a femeii române. Mamele române au vărsat lacrimi ferbinți pe mormântul aceluia, care prin condeiul său neobosit le-a altuit în inimi iubirea cărții românești și a graiului strămoșesc, și care a oferit un șir îndelungat de ani aproape el singur hrana sufletească în graiul neamului pentru odraslele lor: mamele tinere ale zițelor noastre.

Din această obștească durere însă luat-ni-am partea cea mai mare noi, cari suntem ostașii Societății pentru fond de teatru român și în deosebi noi dela această masă, cari am avut fericirea să fim în timpul din urmă tovarășii de muncă și de însuflețire al iubitelui nostru prezident.

Imi pare că-l văd când venia la noi în Brașov, o făcea în fiecare an de 2—3 ori, ca să prezideze la ședințele Comitetului Societății noastre, cu câtă bucurie ne saluta, cu câtă seninătate ne asigura de fericirea ce-o simte, când se vede între noi îndrumând cu înțelepciune și dragoste căile iubitei Societăți al cărei suflet a fost și a rămas până la moarte.

Și cine dintre noi va uita vr'odată strălucirea, căldura și idealismul ce se revărsa asupra adunărilor noastre generale din rostul plin de avânt și de însuflețire a măiestrelor sale discursuri presidiale, cu cari deschidea adunările noastre? Figura lui înaltă părea că se înalță și mai mult în acele clipe solemne, ochii lui străluciau de focul sacru, ce-i străbătea inima și publicul era răpit de un val de însuflețire cald și puternic, care venea din inimă și mișca inimile. Dragostea lui pentru cauza mare a teatrului românesc era așa de puternică, încât oboseala muncii zilnice și vrâstei sale înaintate se risipea ca prin minune în mijlocul succeselor frumoase ale adunărilor și avea el și aveam și noi toți impresia, că prinde puteri noi, că întinereste.

O fi de bună seamă și viaa impresie ce mi-a lăsat în suflet tovarășia de muncă sub conducerea însuflețită a ilustrului nostru president, idealismul lui nesecat, nădejdiile lui mari în viitorul iubitelui neam, bucuria lui nefătărită de mișcarea vie și românească a literaturii noastre mai nouă, care a trecut în vârtej înainte peste munca și stăruința lui de odinioară de pe acelaș, țărâm și sub aceeaș flamură, — cari toate le-a simțit nemijlocit din graiul și din faptele lui.

Dar, socotesc, că tocmai această nemijlocire a impresiilor unei mărturii vii mă îndreptățește să ridic glasul meu fără pretenții întru păstrarea dreaptă și curată a amintirii sale.

Iosif Vulcan nu a fost un geniu, nu a fost un soare, care cu razele sale să lumineze până'n întunericul zilelor trecute și a celor viitoare. Sufletul lui a fost o lumină blândă, care a luminat ani îndelungați cărările modeste în viața culturală și literară a contemporanilor săi, cari datori sunt să rostească cu o pioasă recunoștință numele acestui vrednic frunțaș între luptătorii pentru cultura și literatura românească.

Este sublim bărbatul genial, care din bogăția fără samă și fără de hotar a nemăsuratului său intelect aruncă semințe vii, din cari încolțesc roade minunate din veac în veac. Uimiți ne închinăm din neam în neam spiritului său generator. Măcar că el ne-a dat poate numai fărâme din neînchipuita lui avuție.

În fața acestor uriași ai gândirii omenesti, se ridică alții mai mici, mai modești, dar tot așa de indispensabili pentru înaintarea omenimei, ca și acei mari genii. Aceștia sunt vrednicii frunțași ai luptelor contemporane; lanțul lor constituie dezvoltarea continuă. Ei sunt grădinarii cari muncesc în sudoarea feții lor din zori până în

sară «ca semănta aruncată de geniul ce trece ca un fulger, să încolțească, să crească și să rodească și rodul îl culegem noi toți și ne înveselim de el. Și ca să rămân la această comparație, laudăm dulceața roadelor, laudăm soiul lor ales și binecuvântăm pe cel ce a adus semănta lor — dar uităm prea des de vrednicul grădinar, fără de a cărui muncă nu aveam poate nici o dată parte de dulceața roadelor alese. Eu mă închin cu stimă și venerațiune înaintea acestor vrednici fruntași ai muncii intelectuale din zilele noastre. Ei de obicei nu-au dat mai mult din «talantul» lor nouă tuturor, decât au păstrat pentru sine. Și e mai greu și mai vrednic a da mult dintr'o avere mai modestă, decât puțin dintr'un prisos de îmbelșugare! Ear eu socot, că un titlu la recunoștința noastră merită numai omul, care din avutul său intelectual și moral a dat obștei mai mult, decât a reținut pentru sine și vrednicia de om atârână, socotesc eu (dela acest raport între ceeacă dăm pentru alții și între ce reținem în chip egoist pentru noi. Și pe cât știu să admir pe cel ce din puținul ce are a dat mult sau chiar tot pentru alții, pe atât mă întorc cu disgust dela cel înzestrat din plin dela Dumnezeu, care aruncă pentru alții numai sfărmituri din avuțiile sale enorme.

Iosif Vulcan a fost unul dintre muncitorii noștri fruntași cei mai vrednici, care din izvorul de lumină și din puterea de muncă cu care l-a înzestrat D-zeu, a împărțit o mare parte a neamului românesc, reținând pentru sine cantități cu adevărat negliabile.

Imaginea lui Iosif Vulcan poate să pălească în lumina veacurilor ce vor veni, dar ea va trebui să rămână vie în inima aceluia, cari l-au cunoscut, între cari a trăit și pentru cari a muncit.

Cumpăna judecării drepte asupra celor ce au adus jertfe pentru binele obștesc de obicei — ori-ce s'ar zice — nu este în mâna urmașilor noștri de prin veacuri, ci în mâna contemporanilor noștri, acelor cu inima curată dintre ei. Genii, cari au croit cărări nouă gândirii, ajung, vorba poetului, cu timpul nume goale «prizărite» «sub vr'o pagină năroadă» din vr'o carte colbuită a urmașilor. Chiar noi, cari am trăit în acelaș timp, în acelaș loc cu geniul stâns, cunoaștem numai crâmpie din bogăția faptelor sale, — cum putem cere dar dela urmașii noștri, ca ei să știe mai mult? Cum vom putea cere dela ei o judecată dreaptă și întemeiată despre un om trăit în alte vremuri, în alte împrejurări, între alți oameni aproape neînțeleși de ei și care a luptat cu mijloace primitive pentru cauze de mult puse la dozar în vârtejul înaintării viitoare?... E atât de greu a te desface de cătușele vremii în care trăiești, pentru-ca să te transporti în viața apasă a altor vremi cu alți oameni, cu alte idei, cu alte nevoi și îndeosebi cu alte mijloace de luptă. Oare putem suprima un zimbet ironic sau măcar de blândă compătimire pentru entuziastul Eliade cu vorba azi imposibilă «scrieți băieți, ori cum, numai scriți românește?...» Și care dintre criticii noștri literari de azi nu-și face haz de acel public naiv de odinioară — erau nu mai departe decât chiar părinții noștri ai celor de azi — care putea să admire legendele istorice «seci» și «nepoetice» ale lui Dim. Bolintineanu, să le cânte în toate cele patru unghiuri și să sărbătorească pe autorul lor ca pe un mare poet al neamului? Și câți din acești critici severi simt, că este un sacrilegiu a râde de lacrimile de însuflețire ale părinților noștri!

Iată de ce este datorința noastră, a contemporanilor, celor fără de «a pizmei răutate», între cari au trăit fruntașii recători ai evoluțiunii noastre culturale, pentru cari au jertfit «talantul» lor și cari ne-am veselit de roadele muncii lor, — ca să le fixăm imaginea, așa cum ea ni-s'a imprimat în suflet, pentru ca să rămână spre știre și luare în samă de urmașii noștri.

Iosif Vulcan a fost un vrednic tovarăș

al generațiunii de entuziaști, cari au imprimat nota lor caracteristică vieții intelectuale și culturale a neamului românesc în dricul veacului al XIX-lea și din care abia 1 sau 2 își mai trag bătrânețele în lumea schimbată a zilelor noastre. «Românismul» era deviza lor, o vorbă mândră, aprinsă, care-i călăuzia în toată viața lor plină de emoții de însuflețire.

(Va urma.)

Rugăm pe m. on. abonații ai noștri cari sunt în restanță, să binevoiască a-și achita abonamentele, ca să nu fim siliți a sistă expedarea foii.

BULETIN PARLAMENTAR

— Un articol pe zi —

Sedința dela 18 Noemvrie n.

Azi se împlinesc trei ani dela ziua fatală, când — la o fluturare de batistă — partidul liberal de pie memorie a forțat votarea revizuirii regulamentului Camerei.

Astăzi situația e aproape aceeași, ca și acum trei ani, cu acea mică deosebire, că atunci Tisza avea să lupte cu obstrucția lui Kossuth, iar azi Kossuth are să lupte cu obstrucția Croaților.

Și se pare, că ziua nu va trece fără o nouă fluturare de batistă. La orele 10, pe când e convocată sedința, în sală nu e suflet de om. Guvernul e în cabinetul președintelui, Camerei. Wekerle, Kossuth, Andrassy, Justh, Rakovszky și Návay se sfătuiesc aici cum ar putea praznii mai demn aniversarea zilei de 18 Noemvrie 1904.

Sfatul ține aproape un cias. La orele 11 fără 10 minute, când, în fine, președintele Justh deschide sedința, despre hotărârile luate în conferența aceasta nu se știe încă nimic. Numai combinații.

În câteva clipe se verifică procesul verbal al sedinței trecute, se citesc adresele trimise Camerei, apoi ia cuvântul Hédevári Lehel, care prezintă raportul comisiei de imunitate în chestia violării imunității deputatului Dr. A. Vaida.

Camera hotărăște tipărirea raportului și împărțirea lui între deputați. Pentru desbaterea raportului se va fixa ulterior termin.

Obstrucție.

Intrându-se în ordinea de zi, la articolul II al tarifului vamal ia cuvântul croatul Mazuranici. (Zvonurile despre puciul guvernului, au strâns rândurile croaților, al căror număr s'a sporit cu patru deputați sosiți azi din Agram).

Justh numai odată îl chiamă la ordine, apoi îl lasă să termine în pace. Zagoraț vorbește fără a fi chemat la ordine. Novoselo de-asemena. Vinkovici nu e nici el chemat la ordine.

Justh își îndeplinește funcția de președinte cu multă calmitate.

Conferența kossuthiștilor.

În vreme ce vorbesc croații, numărul deputaților scade mereu. Rând pe rând iasă pentru a lua parte la conferența kossuthiștilor și poporalilor, la care asistă și miniștri.

Îndată după conferența miniștrilor cu președinții, Holló a convocat și el o conferență. Firește, în chestia obstrucției croate.

Wekerle se întoarce în sală și urcă pe tribună, unde îi spune ceva lui Justh. Acesta dă din cap, face gesturi de protes-

tare. Se zice, că Justh a declarat în conferența miniștrilor, că e în contra oricărei înfrângerii volnice a obstrucției și că în conventiculul lui Holló Justh a fost atacat vehement din partea poporalilor.

Wekerle se întoarce la conferența kossuthiștilor.

Un incident

Deputatul Pozsgay, kossuthist, în cursul vorbirii lui Novoselo făcuse o întrerupere bătărană, pentru care a fost chemat la ordine.

După discursul lui Vinkovich cere cuvânt pentru a se justifica. Spune, că a făcut întreruperea aceasta — care o regretă, — fiindcă Novoselo a atacat patria maghiară și partidul independist.

Pozsgay e chemat a doua oră la ordine din partea lui Justh, care declară, că Novoselo nici cu un cuvânt măcar n'a atacat nici patria, nici partidul kossuthist.

Urmează apoi alți patru croați: Pribicevici și Budisavlievici, Prlici și Banianin.

Apoi se suspendă sedința pe 15 minute.

După pauză.

De o săptămână, astăzi s'a făcut pentru întâia dată pauză în discuție. Vicepreședintele Návay ținuse ședințe perpetue, fără întrerupere, dela orele 10 până la 3.

După pauză, șicaunul de președinte îl ocupă Rakovszky. Președintele Justh a trecut în cabinetul, unde se ține conferența kossuthiștilor.

Oratorul prim Grahovaț își termină discursul fără bucluc. Al doilea orator, Modrușan, e chemat îndată după ce începe, în două rânduri la ordine și amenințat că i-se va lua cuvântul, fiindcă nu vorbește la chestie și — prea încet. Între aplauzele kossuthiștilor, e îndrumat din nou să rămână în chestie. Pe cât de calm și demn decursese sedința sub președinția lui Justh, tot atât de nervos decurge acum. Analfabeții majorității fac întreruperi anoste: «Nu citi!» «Șezi!» — «Destul ai vorbit!»

„Îți iau cuvântul“.

Rakovszky se uită la ciasornicul din perete; apoi se pleacă înspre celalalt vicepreședinte Návay, care șade lângă el, apoi ia clopoțelul, sună, și fără orice motivare, îi ia cuvântul deputatului Modrușan.

Proteste, aplauze, o furtună scurtă, apoi se ridică Supilo.

«Spion!» îi strigă Sümegi-Kohn, «Aventurieri din Balcani!» țipă «popa» Markos.

Rakovszky îl chiamă pe Markos la ordine, acesta răspunde însă: «Înzadar, e așa!» E chemat a doua oră la ordine. Supilo continuă discursul. (În vremea aceasta revine în sală Justh și reia conducerea ședinței. Vicepreședinții iasă din sală).

Articolul II—primit.

Ne mai fiind nici un orator anunțat, discuția se încheie și articolul II și în legătură cu acesta tariful anexat la proiectul de lege se primește cu votare prin sculare.

Croații la articolul acesta n'au cerut votare nominală, din respect pentru Justh, care nu le restrânge libertatea cuvântului.

La articolul III ia cuvântul Muacevici, care e chemat de două ori la ordine. Urmează Surmin, Dușan Popovici, Vinkovici, Brlici, Mazuranici, Lukinici și Lorkovici.

Discuția se încheie și articolul se primește prin votare simplă.

Mâne, Marți, se va continua discuția la articolul IV.

Sedința se ridică la orele 3.

Comercianți!

Cari voesc să servească cumpărătorilor cu un calendar frumos, bun și ieftin, ceară în comisiune

CALENDARUL „POPORULUI ROMÂN“

dela Administrația „Poporul Român“ Budapest, VII., István-ut 11.

Pre ul 40 fileri.

Se estinde pe 208 pagini cu 100 chipuri.

Comercianți primesc 25% rabat.

Din Austria.**Constituția Bosnei.**

Partidul național sârbesc în ședința de Vineri a adus hotărârea, în înțelesul căreia a luat în programul său întreaga autonomie politică, sufragiul universal fără restricțiuni, teritoriul vamal independent și multe alte reforme de interes general.

Baronul Beck despre transacțiune.

Alianța fabricanților austriaci a ținut Vineri o ședință festivă din incidentul jubileului de 10 ani, în care președintele Vetter a adus mulțumită guvernului pentru activitatea extraordinară arătată cu ocazia încheierii transacțiunii. După vorbirea lui Vetter a luat cuvântul ministrul președinte baronul Beck și a spus cam următoarele:

— Munca alianței desvoltată în cursul celor 10 ani, o caracterizează două momente: primul e organizația cea mare făcută în favorul celor interesați în scopul reprezentării chestiilor economice, al doilea moment, e profanarea și desvoltarea a două mari acțiuni, cari sunt chemate să servească și mai departe ca stâlp, ca punct de razim în viitorul nostru economic.

Înțeleg aici contractele comerciale și stabilirea relațiilor noastre cu Ungaria. Alianța și-a câștigat merite în ce privește organizația industrială și și-a asigurat o parte însemnată în cele două acțiuni amintite.

Tot-deauna alianța a fost caracterizată de acea cunoștință, în urma căreia a aflat totdeauna legătura aceea, care e în vigoare pe ori și care ține al vieții, economice. În cunoștința ei (alianța) n'a desvoltat nici odată o acțiune unilaterală, ci a făcut tot posibilul ca să poată aplana interesele ce se isbeiau vădit. A stat (alianța) în serviciul interesului public și binelui public și s'a întrepus, ca interesul economic să nu calce cuprinsul ei moral (Aprobări vii și aplauze). Pentru-că, aceasta nizuință va condus pe dvoastră, iar cu părerile mele nu sau contrazis. Totdeauna m'am ținut de acel punct de vedere al meu, că numai în aplanarea contrastelor se poate găsi deslegarea acestei mari probleme, care e înaintea noastră. (Aprobări vii). Până când am onoarea și datoria să conduc guvernul, nică o împrejurare nu mă va abate dela direcția urmată până acuma. În înțelesul acesta interesul industriei patriei totdeauna va afla la mine sprijin și apărare credincioasă. (Aprobări vii, aplauze).

Cronica externă.**Evenimentele în Macedonia.**

Liniștea în Macedonia, care într'un moment părea restabilită atât prin intervenția marilor puteri, cât și prin cooperarea țărilor balcanice interesate, începe iarăși a fi conturbată de bande. După o depeșă din Constantinople, pofta de întreprindere a bandelor bulgare a luat un avânt

întocmai ca la începutul operațiunii lor. Aceste bande atacă chiar cazarmele jandarmilor. În ultimele zile au avut loc trei atacuri de soiul acesta în vilajetul Ueskub și anume în localitățile Stracin, Kosovica și Obozma, atacuri, în cari bandele au eșit învingătoare prin faptul, că ele sunt prevăzute cu arme moderne cu repetiție, pe când jandarmii au puști vechi sistem Martini, așa încât necesitatea de a se investi jandarmeria cu puști cu repetiție, e tot mai mare. Noile apariții ale bandelor au silit atât Poarta, cât și Patriarhatul ecumenii să adreseze note diplomatice puterilor semnatare, prin care cer intervenția acestora. O circulară a Porții roagă puterile să facă pașii necesari pentru a opri bandele grecești să treacă granița, iar nota patriarhatului adresată puterilor cere sprijinul acestora împotriva atacurilor bandelor bulgare operate asupra grecilor din Macedonia.

Conform unei noi informații se zice, că la Roma și la Paris s'ar fi format comitete balcanice din publiciști distinși și oameni politici, asemenea celui înființat la Londra.

Din Dumă.

În ședința dela 16 c. a. Dumei s'a decis, ca pentru un timp oare care să se țină numai o ședință plenară la săptămână și în comisiile parlamentare să se introducă o reprezentanță proporțională a tuturor grupărilor din Dumă.

«Unirea poporului rus» a luat deciziunea ca toți deputații dreptei să se alieze cu partidele monarchiste.

Finanțele Rusiei.

În urma unei aglomerații de bilete de credit la casa băncii de stat, s'au ars hârtii de bancă în sumă de 25 milioane de ruble.

Complotul împotriva prințului Nichita.

În Dumineca trecută populația capitalei Muntenegrului fără deosebire de partid a ținut o mare adunare de protestare împotriva complotului, despre care am amintit la timp în gazeta noastră, urzit asupra prințului Nichita. În această adunare s'a luat o rezoluție de a se condamna acest complot și s'a exprimat bucuria, că el n'a fost conceput pe pământul principatului.

După încheerea adunării mulțimea a mers la palatul princiar, unde a isbucnit în aplauze și tumultuoase ovații la adresa suveranului. Prințul Nichita a eșit în balcon și a mulțumit publicului pentru acest act de devotament și loialitate.

Astfel de adunări s'au ținut în întreg principatul și s'au oficiat servicii divine, în care s'a preamărit cel de sus, pentru-că a salvat pe Suveran de un atentat mișelesc.

FRANZ JOSEF Apă purgativă**ȘTIRILE ZILEI.**

Luni, 18 Noemvrie n.

— **Inalt Prea Sfinșitul Domn Archiepiscop și Metropolit Dr. Victor Mihalyi de Apșa** a dăruit pentru masa studenților universitari din Cluj frumoasa sumă de 500 coroane.

— **Adunarea generală a societății pentru fond de teatru român** s'a ținut Duminecă și Luni în Cohalm sub presidiu dlui Andreiu Bârșeanu. Publicăm la alt loc discursul de deschidere al dlui A. Bârșeanu.

— **Inaugurarea preparandiei române unite din Oradea-Mare.** După cum citim în «Unirea», s'a făcut Duminecă în 10 l. c., în clădirea nouă ce i-s'a făcut în legătură cu școala elementară, care îi servește și ca școală de praxă. Timp de 59 ani preparandia aceasta fusese îndesită în două camere scunde ale pensionarului de băeți. Acum preparandia e instalată conform cerințelor moderne, având sală de desen, cabinet de recvizite pentru fizică și chimie.

Inaugurarea noiei clădiri s'a făcut pe lângă asistența episcopului Dr. Demetriu Radu, a tinerimei române dela toate școlile din Oradea-Mare și a unei frumoase cunune de oaspeți, uniți și neuniți în bună frăție. Sfinșirea zidirei a făcut-o P. S. Sa Domnul Episcop. Aflăm cu sinceră mulțumire, că în fruntea preparandiei e pus ca director canonicul Ioan Buteanu, fost director al gimnaziului din Beiuș. După ceremonialul sfinșirii a urmat o festivitate școlară cu declamări, cântări, discursuri.

Am dori ca să se fie înorit nu numai zidul ci și duhul și să fie spre o adevărată și mai trează deșteptare a Bihorului.

— **Cununie.** Dl Ioan Iliu, din Orlat, și dșoara Silvia Ungurean, din Blaj, își vor serba cununia în 24 Noembrie 1907 st. n. în biserica catedrală din Blaj la ora 3 jumătate p. m.

— **Tulburările studentești din Viena.** s'au repetat din nou în 17 l. c. Rolul italienilor însă l'au luat acum Croații, despre cari asemenea se svonise, că ar dori o universitate proprie. Adevărata cauză a ciocnirii a fost însă, că Croații n'au voit să se descopere, când germanii au intonat cântecul „Wacht am Rhein“. S'au validat și cu această ocaziune — ca de regulă — revolvele, bastoanele și cuțitele și dacă nu s'a întâmplat o păruială în dimensiuni și mai mari, — aceasta e a se mulțumi poliției, care a intervenit numai decăt.

— **Moartea unui profesor universitar din Budapesta.** Vineri a murit în Budapesta profesorul universitar dr. Iuliu Antal. Om cu mare învățătură dar inficiat și el în grad mare de boala șovinismului. Chiar anul trecut refuzase în repeșite rânduri subscrierea chitanțelor românești ale stipendiștilor dela „Fundațiunea Gozsdu“.

Dar... de mortuis nil nisi bene. Odihnească în pace!

— **Destul de rău.** Foile maghiare sunt cătrânite foc pe ziarul vienez „Neue Freie Presse“. Ci-că vezi Doamne cu atacurile lui Björnson s'ar mai împăca cum s'ar împăca, căci acela e un bătrân incorigibil, dar cum îndrăznește o foaie ca „Neue Freie Presse“, care are atâția cetitori în Ungaria, să publice un articol ca al lui Björnson fără nici un comentariu? Destul de rău. Dar nu pentru „Neue Freie Presse“.

— **Din caporal ministru?** Ziarele maghiare aduc cu o deosebită satisfacție știrea lansată din Sibiu că actualul ministru austriac Prasek, a făcut parte mai înainte din orchestra militară din Sibiu în gradul de caporal. Prasek-i vor fi ei mai mulți în lume și nu știm dacă presupunerea maghiarilor din Sibiu are preste tot vre-un temei.

— **Copilul unui general ca șef de bandă.** Din Varșovia se vestește, că fiul generalului Wilczynski a fost deținut fiindcă în fruntea unei bande de hoți a încercat o spargere la direcțiunea domeniilor erariale din Suwalk.

— **Din Bucovina.** Joi în 7 Noemvrie s'a ținut în sala palatului național din Cernăuți serata de cunoștință aranjată de societatea academică „Dacia“, în semn de înfrățire a societăților academice „Dacia“ și „Bucovina“.

vina“ lucru, care-a produs mare bucurie între Românii bucovineni.

Sala spațioasă era plină de lume aleasă, profesori, înalți funcționari, reprezentanți ai mai multor societăți românești etc., etc. Sărbarea a decurs în cea mai caldă însuflețire.

— **Foaie pentru popor în Bucovina.** Societatea academică „Junimea“ din Cernăuț, anunță, că va scoate o foaie pentru popor, care se va numi „Deșteptarea“ și va ieși odată în două săptămâni.

— **Incercare de atentat zădărnicită.** În Rusia au fost prinși în 11 l. c. 5 nihiști cari sub pretextul unei audiențe era cât pe aci să-l sburătorească în lumea cealaltă pe tătucul dela nord al tuturor slavilor.

Căpetenia acestor nihiști era o călugăriță pe cari ei într'olaltă o numiau Nina, și care — dându-i-se de urmă — s'a sinucis numai decât. În chila ei s'au aflat câteva bombe și mai multe planuri în cari erau foarte exact însemnate atât aleele pe unde se plimbă țarul cât și păduricea unde se joacă micul moștenitor de coroană, sub directa supraveghere a părinților sei. Din planuri se mai vede că unii dintre conjurați s'au furișat chiar și în orchestra militară ca musicanți, alții ca coriști la opera de curte, iar alții între gardiști, pentru ca la ocasiunea vre unei serbări să poată arunca bombele mai deaproape.

Se vede că în Rusia încă tot numai sbârnașitul bombelor e musica cea mai plăcută câtă vreme convingerile majorității preponderante a Dumei continuă a nu fi altceva, decât principiile octoate de cătră demnarii curții imperiale.

Sărbători de bancă. O invenție practică. În cursul crizei financiare și economice, ce domnește de prezent dincolo de ocean în America cercurile interesante s'au folosit destul de des de așa numitele «sărbători de bancă». Aceasta însemnează că băncile rămân încuiate și astfel nu trebuie să efectuească nici plăți. Dacă vre-un institut ajunge în calamități de plată și nu este în stare a-și împlini angajamentele, dar de altcum situația lui este satisfăcătoare, atunci prin decretarea «sărbătoarei» câștigă timp pentru a se pregăti contra atacurilor, la cari se așteaptă, și a procura bani. În acest sens, «sărbătoarea de bancă» corespunde «moratoriilor» ce se acordă și în Europa în timpuri de războaie, cum s'a făcut de ex. în 1866 în Bohemia și în 1876 în Franța. În timp de pace moratoriile se acordă foarte rar și s'unt justificate prin crize cu adevărat mari.

— **Expoziția de copii din Ilimbav.** Cetim în „Telegraful Român“: Tablourile dela expoziția de copii din Ilimbav luate de fotograful W. Auerlich, sunt de toată frumusețea și pot forma decorul ori și cărei case românești. Fiind de o importanță etnică pentru neamul românesc, recomandăm on. public aceste tablouri, cari se pot procura dela secretarul Reuniunii române agricole din Sibiu.

— **Medicii în grevă.** „Se poate una ca asta?“ — „Să rămânem fără îngrijire medicală?“ Astfel se vor fi întrebând mulți la cetirea acestei vești. Lucrul nu stă tocmai așa. E vorba numai de o grevă parțială, pe care voiesc s'o înscezeze medicii societăților pentru asigurarea muncitorilor bolnavi, față de amintitele societăți la caz că nu le va stabili până la 1 Decembrie o remunerație mai convenabilă.

De o grevă generală nici nu se poate vorbi, căci altruismul e cu mult mai adânc infiltrat în sufletele acestor luptători desin-

teresați ai omenimei, decât ca să se poată decide a recurge la un astfel de expedient, cu toate că remunerația nu stă nici pe departe în consonanță cu munca ce o dezvoltă pentru binele obștesc această clasă de o cultură superioară, dar prea tolerantă în ce privește validitatea intereselor sale.

— **Arestarea unui terorist rus în Berlin.** Anarchistul rus Mirsky care după toate probabilitățile face parte din unul dintre comitetele teroriste din Rusia a fost descoperit într'un cartier din nordul Berlinului și depus.

La perchiziția, ce i-s'a făcut nu s'au aflat acte compromițătoare, dar s'a găsit un cutăr cu două funduri, care ascundea o mare cantitate de materii explosive.

Cufărul este provăzut cu o instalație electrică, care la cel mai mic contact ar fi putut produce o extraordinar de puternică explozie, căreia nici case, nici trenuri nu i-ar fi putut rezista.

Anarchistul va fi dat judecării pentru întrebuințarea de materii explozibile lucru, ce să pedepsește în Germania cu închisoare până la 10 ani.

— **Stipendiul „Vodianer“ de 600 cor.** — cum cetim în „Progresul“ — nu s'a votat în lipsă de concurenți, ci comisia fundațiunii în chestie a hotărât a se publica un alt concurs. Aviz tinerilor universitari din cercul Orăviții.

— **Așa record mai rar la social-democrați.** Sâmbătă în 16 Noemvrie s'a pertractat la curtea cu jurați din Budapesta procesul de presă al socialdemocraților Kovács István și Francia Gyula împotriva pentru doi articoli publicați în foaia „Világszabadság“.

Resultatul acestei pertractări a fost, că Kovács I. a fost judecat la 800 cor. amendă și 8 luni închisoare, iar Francia Gy. 1000 cor. amendă și un an temniță; deci la o altă un an și opt luni temniță și 1800 coroane amendă. E semnificativ faptul acesta, căci astfel de pedepse numai față de naționaliști se puteau semnala până acuma.

— **x Viitor de aur românimea are!** dacă numai dela comercianți români va cumpăra.

Cereți preț-curent românesc dela comerciantul român F. A. Degan din Fiume (Postafiók No. 163) căci vi-l trimite gratis. În el se află toți articli pentru bucătărie: 1 kgr. cafea fină numai cu 1 fl. 20 cr., 1 kgr. Tea aromatică numai cu 3 fl. 25 cr., apoi Ciocoladă efină, Fructe sudice, etc., cu preț redus. Spesele de porto la 5 kgr. el le plătește. Într'un pachet trimite și mai multe mărunțișuri. Cine dorește a cumpăra efin și bine să grăbească. Toți câți au comandat au fost indestuliji!!!

PETRECERI.

Reuniunea română de cântări și muzică din Oravița-Montană, aranjează concert, cu binevoitorul concurs al artistei d-ra Elena Pavlovici, la 24 Noembrie 1907 în sala hotelului „Coroana Ungară“ din Oravița-Montană.

— **Societatea de lectură „Ioan Popazu“** a studenților dela institutul teologic și pedagogic din Caransebeș, aranjează Luni în 25 Noemvrie c. n. 1907 în sala hotelului Lichtneckert, ședință literară-muzicală în favorul gimnaziului român din Brad. 1. „Rugăciune“, cor bărb. de T. Teodorescu. 2.

„Religiositatea ca factor moral“, disertațiune de I. Caragia, cleric curs III. 3. „Serenadă“, quartet instrumental de Haydn. 4. „Mărirea lui Dumnezeu“, cor bărb. de L. v. Beethoven. 5. „Clăcașii“, poezie de O. Goga, declamată de I. Toader, cleric curs III. 6. a) „Eu mă duc“ și b) „Hai Leliță“, cântec pop. armonizate pentru cor bărb. de A. Sequens. Dans.

— **Reuniunea română de cântări „Hilaria“ din Oradea-Mare.** Aranjează Serată declamatorică și muzicală urmată de dans Marți 26 Noemvrie a. c. — cu concursul binevoitor al Domnișoarelor Nora Kiss și Veturia Sfurlea în sala mare dela „Arborele verde“ (Zöldfa). Suprasolviri marinimoase se primesc cu mulțumită la adresa cassariului Ioan Petra funcționar la „Bihoreana“, și se vor cvita pe cale ziaristică. Venitul curat este destinat pentru augementarea fondului reuniunii și a mesei studenților. Comitetul: Dr. Florian Duma președinte, dr. Aurel Lazar v.-preș. Teodor Popa secretar. Nicolae Firu dir. corului, Ioan Petra cassar. dr. Ioan Buna, M hai Szilagyi, Victor Pralea, Valeriu Popoviciu, Mircea Russu, Em l Deciu. Arangiatorii: Sever Andru, George Banc, Emil Birtolon, Nicolae Bolcaș, Coriolan Bugariu, Ionel Buna, Corneliu Buștea, Aureliu Capra, Iustin Capra, Teodor Crainic, Victor Ciurdar, Eugeniu Costina, Ioan Doboși, Gelu Egri, Petru Farcaș, Drd. Eugeniu Feier, Lazar Gașpar, Radu Găvrus, Iuliu Givulescu, Lazar Huf, Ambroziu Ille, dr. Demetriu Mangra, dr. Savu Marta, Vasiliu Marcus, Corneliu Neagu, dr. Romul Papp, Sever Papp, Traian Pinteru, Ioan Pap, Eugeniu Pescar, Drd. Mihai Popa, Ilie Radu, Augustin Szabó, Ioan Sferle, Teodor Țeț, Nicolae Vékony.

Economie.

Situația agricolă.

Asociația regnicoară a agricultorilor ungari a dat la sfârșitul săptămânei trecute publicității un raport asupra situației agricole din țară.

Conform acestui raport, ploaia mult dorită s'a revărsat asupra celor mai multe ținuturi din țară, și a avut cea mai bună înrăurire asupra semănăturilor. În ținuturile bănățene a plouat însă puțin, seceta continuă, sunt comune în cari agricultorii abia au semănat cevaș grâu de toamnă.

Din raportul asociației, alcătuit pe temeiul comunicărilor corespondenților economici ai ei, însemnăm următoarele:

Arad. După frigul mare, ce a ținut 5—6 zile, vremea s'a schimbat, a plouat din belșug. Ziua e cald, cerul e înourat, e nădejde, că va mai ploua, ceea-ce ar aduce cu sine o îmbunătățire vădită în starea semănăturilor de toamnă întârziate.

Becicherecul-Mare. După frig avem zile calde, timpul s'a schimbat, ploaia lipsește încă. Rapița se dezvoltă favorabil, orzul cărei situația semănăturilor s'a ameliorat, s'a uscat în partea-i covârșitoare.

Debrețin. Cerul e înourat, timpul e cald și ploios, foarte prielnic dezvoltării semănăturilor.

Oradea-Mare. La începutul săptămânei trecute am avut o ploaie bună, în urma cărei situația semenăturilor s'a ameliorat, iar lucrările de toamnă s'au putut isprăvi.

Panciova. A plouat bine, timpul e cald, prielnic dezvoltării semănăturilor. Semănatul de toamnă e isprăvit, agricultorii nădăjduiesc, că grâul va răsări peste câteva zile.

Sân-Miclăușul-Mare. Seceta continuă, cerul e dinspre apus înourat, ploaia mult dorită nu s'a revărsat încă

Sătmăr. Timpul s'a schimbat, e cald și plouă. Agricultorii își dau silința a isprăvi lucrările de toamnă cu cari au întârziat din pricina secetei atât de îndelungate.

Timișoara. Am avut o ploaie bună, n'a ținut însă, decât două ceasuri. Agricultorii sunt de părerea, că ploaia n'a folosit mult, fiind pământul prea uscat.

Vârșeț. Agricultorii au isprăvit cu semănatul de toamnă. A plouat, însă prea puțin. Ploaia n'a avut o înrăurire deosebită asupra desvoltării semănăturilor.

Legea tovarășilor.

Guvernul ungar a alcătuit un proiect de lege al tovarășilor.

Acest proiect, redactat de profesorul universitar, Fr. Nagy a pricinuit mari nedumeriri în cercurile conducătoare ale tovarășilor.

Asociația regnicolară a agricultorilor ungari va dezbate în cea mai apropiată ședință a direcțiunii, acei paragrafi din noul proiect de lege, cari sunt vătămători intereselor tovarășilor, și cari împiedică propășirea atât de salutară a acestor instituții de folos obștesc.

În deosebi tovarășiile de asigurare nu pot satisface cerințelor cuprinse în noul proiect de lege. Acest proiect conține dispoziția, că la adunarea generală să fie prezenți un număr hotărât de participanți (acționari), ceea-ce e imposibil, deoarece asigurații sunt tot odată și participanți (acționari).

Delegații tovarășilor de asigurare au redactat un memorandum, ce îl vor prezenta guvernului. În acest memorandum cer, ca pentru tovarășiile de asigurare să se aducă o lege separată, neatârnată de legea celorlalte tovarășii.

E nădejde că guvernul va ținea cont de dorințele cuprinse în memorandum și va face astfel posibilă desvoltarea acestor tovarășii cari și până acum s'au dovedit de cel mai mare folos, îndeosebi pentru micii agricultori.

Bilanțul comercial al Statelor-Unite. Comerțul extern al Statelor-Unite din America de Nord se desvoltă repede și în raport cu comerțul statelor europene desvoltarea comerțului american e uriașă.

Bilanțul comercial al Statelor-Unite e foarte favorabil.

În primele nouă luni (1 Ianuarie — 30 Septembrie) ale anului curent, acest bilanț comercial s'a încheiat cu un activ de 210.5 milioane dolari.

Valoarea mărfurilor exportate începând dela 1 Ianuarie și până la 30 Septembrie n. anului curent a fost de 1.309,611.088 dolari cu 91 milioane dolari mai mult, de aceeaș epocă a anului precedent.

Valoarea mărfurilor ce se vor exporta în sfârșitul anului curent, e evaluată la 1.300 milioane dolari, în ultimul sfert de an trecut s'au exportat mărfuri în valoare de 580 milioane dolari. Se dă cu socoteala deci, că valoarea mărfurilor exportate din Statele-Unite, va atinge la sfârșitul anului curent suma de două miliarde dolari.

Valoarea mărfurilor importate a fost până la sfârșitul lunii Septembrie n. de 1.108,178.144 dolari, cu 160 milioane dolari mai mult, decât în primele nouă luni ale anului trecut.

Valoarea mărfurilor importate va fi probabil până la sfârșitul anului curent de 1.500 milioane dolari.

Bilanțul comerțului exterior al Statelor-Unite din America de Nord se va încheia deci la sfârșitul anului curent cu un activ de circa 450 milioane dolari.

Criză la bursele italiene. Cursurile va lorilor au scăzut în săptămâna trecută la bursele de efecte din Italia în mod foarte simțitor. Cea mai mare derută a fost la bursa din Milano, apoi la cea din Genua.

Bursa din Roma, — deoarece-ce sindicatul

— hausse n'a satisfăcut dorințelor generale de a întreprinde, ca deruta să înceteze, — a oprit luna trecută toate transacțiunile. Această opreliște, prima dela înființarea bursei din Roma, precum și intervenția ministrului italian de finanțe au avut de urmare, că situația s'a ameliorat.

Dovedindu-se, că cauza căderii cursurilor, în prima linie e acțiune întreprinsă în ascuns din partea contremintelui, guvernul italian urmând exemplului din Paris, a primit excomptarea. Cumpărătorilor li s'a dat adevăratul drept, ca în transacțiunile încheiate pe termenul ultim, să poată cere livrarea efectelor înainte de ultima, în cazul când însinuă primirea efectelor cu două zile înainte.

Toate aceste acțiuni de ameliorare au făcut ca cursurile valorilor să-se urce pe întreaga linie.

Comerțul extern al Franței. Conform datelor publicate de biroul central de statistică din Paris, valoarea mărfurilor importate în Franța, în primele zece luni ale anului curent, a fost de 4.934,160,000 franci, față de 4.582,480,000 franci din aceeaș epocă a anului precedent. Valoarea mărfurilor exportate, începând dela 1 Ianuarie și până la sfârșitul lunii Octombrie a. c., a fost 4.572,913.000 franci, față de 4 bilioane 286,553.000 franci din aceeaș epocă a anului trecut.

Bilanțul comerțului extern al Franței prezintă deci în primele zece luni ale anului curent un pasiv de 361,247.000 franci, față de 295,927.000 franci din aceeaș epocă a anului trecut.

Semințe pe seama agricultorilor mici. Reuniunea agricultorilor din comitatul Bihor s'a adresat ministrului ungar de agricultură, ca să dea pe seama agricultorilor mici din comunele în cari recolta din anul acesta a fost slabă, semințe cu prețuri scăzute. Ministrul de agricultură a încunoștiințat acum Reuniunea, că a luat dispozițiile necesare, ca domeniile statului să dea pe seama agricultorilor lipsiți din 17 comune, semințe cu prețuri scăzute. Prețurile pentru semințe vor fi cu 30 la sută mai mici, decât prețurile zilei.

Cea mai mare lipsă de semințe e în comunele din ținutul Ugra și Diószeg, de oare-ce recolta din aceste ținuturi a fost una din cele mai slabe.

Nimicirea insectelor stricăcioase. Conform legii fiecare proprietar e îndatorat în cursul toamnei a curăți pomii din grădini, vii, etc. de insecte și omizi, precum și de ouăle de fluturi.

La caz de ivire nouă a insectelor și omizilor proprietarii sunt obligați a face toate pentru pustiirea lor.

Cine va întrelăsa curățirea pomilor vor fi pedepsiți în bani până la suma de o sută

coroane, iar curățirea pomilor se va face din partea organelor administrative pe cheltuiala respectivului proprietar.

Situația băncilor de emisiune. Banca franceză. Bilete de bancă în circulațiune: 4.885,469.000 (— 80,212.000) franci. Metal: 3.639,136.000 (— 50,741.000) franci. Portofoliul: 1.254,007.000 (+ 49,32.0040) franci.

Banca engleză. Bilete de bancă în circulațiune: 29,233.000 (— 247.000) funți sterlingi. Metal: 31,896.000 (+ 3,711.000) funți sterlingi. Portofoliul: 34,158.000 (— 1 milion 582.000) funți sterlingi. Rezerva biuletelor de bancă 19,882.000 (+3,352.000) funți sterlingi.

Sistarea producției din cauza lipsei de vagoane. Ziarele din Oradea-Mare înregistrează știrea, că firma pentru exploatarea industrială a lemnului «Laroch et Darvas» din Lunca (Bihor) a sistat producția. — Cauza e lipsa de vagoane. Căile ferate de mai multe săptămâni deja nu pot pune la dispoziția firmei nici vagoanele, cu cari să poată transporta spre vânzare cel puțin atâtea fabricate din prețurile cărora să poată plăti muncitorii.

Firma a avut 850 muncitori, în partea covârșitoare oameni cu familie, cari acum, în pragul ernei s'au pierdut pâinea de toate zilele.

Piața din Budapesta.

I.

Cereale.

Grâu, m. metr. (100 kgr.)	frum.	25 cor.	40 fil.
" " " " "	mijl.	25 "	10 "
" " " " "	slab	23 "	90 "
Secară, " " "	dela	22-30	— 22-75
Orz, " " "		15-70	— 16-10
Cucuruz " " "		14-70	— 14-90
Ovăș " " "		16-	— 16-80
Rapiță " " "		34-50	— 36-

II.

Producte.

Prețurile sunt socotite după 100 kilograme în bani gata.

Unsoare de porc, dela	146 cor.	— 147 cor.
Slănină	118 "	— 121 "
Cartofi	3-80 "	— 5-30 "

Spirit	dela 60-	cor. — 61-
------------------	----------	------------

III.

Târgul de porci din Kőbánya (Steinbruch)
(Prima calitate ungară.)

Bătrâni	— — —	fileri kilogramul
Tineri	130—132	" "

Redactor responsabil :

VASILE MACREA.

În curând apare

„CUCU“

foaie umoristică-poporală

și

„Foaia * * *

* * * Ilustrată“

pentru țărani.

Redacția și Administrația:

BUDAPEST

VII., István-ut 11.

Intr-o singură tragere, în ceea ce este și acum în curs, am plătit m. cn. noștri clienți următoarele câștiguri principale:

unul de 400,000
" " 60,000
" " 25,000
" " 10,000
coroane

unul de 90,000
" " 40,000
două " 20,000
mai multe de 10,000
și alte multe câștiguri

Centrala: Szervita-tér 3.
Sucursale: Váci-körút nr. 4. Teréz-körút nr. 46.

Prețul Joze cl. I.:
Întreg 12- cor.
Jumătate 6- "
Sfert 3- "
Optime 1-50 "

Tragerea deja în 21 Nov. n.

Török A. és Társa

soc. pe acții Budapesta.

Cea mai mare prăvălie de vândut lozuri.

Dela „Poporul Român“ se pot procura următoarele cărți:

Cărți din editura librăriei „Minerva“ București:

Alexandri V.: Poesii	1:50
Alexandri V.: Teatru II.	1:50
Alexandri V.: Teatru III.	1:50
Alexandri V.: Teatru IV. Cor.	1:50
Alexandri V.: Proză	1:50
Alexandrescu Gr.: Versuri și Proză	1:50
Basarabescu: Vulturii	1:50
Bârsan: Popasuri	1:50
Brun I.: Moșneagul	1:50
Bălcescu N.: Istoria Românilor	1:50
Bolintineanu D.: Poezii	1:50
Beldicianu N.: Chipuri dela mah.	1:50
Boureaun E.: Povestiri din copilărie	1:50
Creangă Ion: Opere complete	1:50
Coșbuc G.: Valuri alinate	1:50
Caraivan: La Șezătoare	1:50
Dundrianu: Chinuții	1:50
Dauș: Doamna Oltea	1:—
Delatissima: 100 Basme	1:50
Eminescu M.: Literatură populară	1:50
Eminescu M.: Scrieri politice	2:—
Eminescu: Geniu Pustiu	2:—
Filimon N.: Ciocoi vechi și noi	1:50
Gârleanu N.: Cea dintâi durere	1:50
Grigorovitz Em. Chipuri și Graiuri din Bucovina	1:50
Genis: Povestiri morale	1:50
Gorun Ion: Taina a șeasa	1:50
Gârleanu Em.: Bătrânii	1:50
Hodoș Constanța: Frumos	1:50
Iorga N.: Gânduri și sfaturi	1:50
Iorga N.: Neamul Rom. din Bucovina	2:50
Iorga N.: Ștefan cel Mare	0:75
Iorga N.: Neamul Rom. din Ardeal Vol. I.	2:50
Iorga N.: Istoria Românilor în chipuri Volumul I.	2:50
Iorga: Prin Bulgaria	2:50
Iosif St. O.: Credințe	1:50
Lecca H.: Poezii	1:50
Lecca H.: Tainele cerului	1:50
Livescu: Nu se cuvne	1:50
Manolache Holda: Fete	1:50
Moruzzi: Rușii	1:50
Nicoleanu Stamați: Opere Compl.	1:50
Negruzzi C.: Op. Compl. Proză	1:50
Odobescu: Opere Compl. Vol. I.	1:50
Pann Anton: Povestea vorbeii	1:50
Popovici A. C.: Vorbe înțelepte	1:50
Popp V.: Răs și Plâns Cor.	1:50
Paul Augustin: Intre Someș și Prut	1:50
Petrescu Fetra: „Ilie Marin“	1:50
Popp V.: Domnița Viorica	2:—
— Rutenisarea Bucovinei	3:50
Pop: Cum iubește o fată?	1:50
Rosetti — Max.: Intre Capșa și Palat	1:50
Scrob Carol: Roua și Bruma	1:50
Sandu Aldea C.: In urma plugului	1:50
Sadoveanu: Povestiri	1:50
Sandu: 2 Neamuri	1:50
Sadoveanu: Durere înăbușite	2:—
Sadoveanu: Povestiri de Răsboi	2:—
Sadoveanu: Crâșma lui moș Precu	2:—
Sadoveanu: Floare Ofilită	2:—
Sadoveanu: Amintirile căpraruului Gheorghită	2:—
Slavici I.: Din Bătrâni	2:50
Slavici I.: Vatra părăsită	2:—
Sadoveanu: Șoimii	1:50
Sadoveanu: La noi în Viișoara	1:50
Sadoveanu: Mormântul	2:—
Teodoru Gh. A.: Din viața Mări-marului	1:50
Urechia: In Bucezi	1:50
Pandele: Bucăția	3:—

Biblioteca populară a „Minervei“:

Istoria populară a Rom. Vol. I.	—15
„ „ „ Vol. II.	—15
„ „ „ Vol. III.	—15
Istoria populară a Lit. Rom.	—15
Revoluția lui Tudor Vladimirescu (1821)	—15
Perderea Bașarab. 1812 și 1814	—15
Unirea Principatelor și domnia lui Cuza	—15
Vasile Alexandri cel mai mare poet al României	—15
Ștefan cel Mare, copilăria și snirea la tron	—15
Istoria lui Mihai Viteazul	—25
Revoluția lui Horea	—15

Ce să cetim	—15
10 Malu	—15
Răzb. rom. pentru neatârnare Vol. I.	—15
Răzb. rom. pentru neatârnare Vol. II.	—15
Răzb. rom. pentru neatârnare Vol. III.	—15
Viața și faptele lui Veniamin Costachi (1667—1846)	—15
Aritmetica	—15
Femeile in revol. din Rusia	—15

Cărți din editura librăriei „Alkalay“ București:

Biblioteca pentru toți

fiecare număr 30 fileri, plus 5 fil. porto. (Dacă cartea are 2 sau mai mulți numeri costul e de atâtea ori 30 fileri.)

Adamescu, Modele de discursuri române No. 43-44.	
Adamescu Gh., Modele de discurs. streine 48-49.	
Adamescu Gh., Din biogr. scriitorilor români, No. 85.	
Alexandri, Ovidiu dramă, 180-181.	
Alexandri, Doine No. 182, Lăcrămioare 183.	
Alexandri, Suvenire 184. Mărgăritarele, No. 185-186.	
Alexandri, Pasteluri. No. 187, Varia, No. 188.	
Alexandri, Altele, Poesii 189-190.	
Alexandri, Ostașii noștri, Poesii No. 191.	
Alexandri, Dumbrava roșie, poem istoric 192.	
Alexandri, Legende 193-194.	
Alexandri, Teatru vol. 1, 199.	
Alexandri, Teatru vol. 11, 20.	
Alexandrescu Gr. M., Proză și poezii 15.	
Andersen, Povești alese, cu portret, I.	
Andersen, Carte de chipuri fără chipuri, 100.	
d'Annunzio Făclia sub obroc. Trag. 248, trad. de Al. Dor.	
Augier & Sandeau, Ginerile lui Poirier teatru, No. 78.	
Bachelin Leo, Castalul Peleş 9.	
Bălcescu, Poesii vol. I, 126.	
Bălcescu, Poesii vol. II, 127.	
Bănățeanu P., Din viața meseriașilor, 23-24.	
Bianu Ioan, Momente Culturale, 217.	
Bolintineanu D., Legende istorice, 20.	
Bolintineanu D., Manoil, Roman, 202-203.	
Bolintineanu, Elena, Roman, No. 243-245.	
Bourde, Patriotul, 54.	
Buzoianu G. T., Egiptul, 72.	
Buzoianu G. T., Erberii-Hesperidele, 87.	
Buzoianu G. T., Cartagena-Cyrena, 95.	
Calligari D., Dicționar englez-român, 204-215.	
Caragiale I. L., Schițe usoare, 58.	
Caragiale I. L., Fragmente, 121-122.	
Carmen Sylva, De prin veacuri, I. No. 7.	
Carmen Sylva, De prin veacuri, II. ultim, 40.	
Carmen Sylva, Robia Peleşului, 119.	
Carmen Sylva, O Rugăciune, 223.	
Cazaban Al., Departe de Oraș, novele, 254.	
Cervantes, Don Quijote, 218.	
Cicerone, Despre prietenie, 107.	
Colomb D-na, Istorie, 17.	
Coppée François, Prietene, roman, 52.	
Coppée François, Poveste tristă, 103-104.	
Costin, Spre primăvară, 64.	
Creangă, Opere complete, vol. I., 28.	
Creangă, Moș Nichifor, vol. II., 29.	
Creangă, Povestea lui Stan Pățitu, vol. III. No. 30.	
Creangă, Povestea lui Harap Alb, vol. IV., 31.	
Creangă, Amintiri din copilărie, vol. V. și VI. 32-33.	
Demetrescu Traian, Iubita, No. 263.	
Demetrescu M. Nuvele, Nn. 12.	
Depărățeanu, Doruri și amoruri vol. I. 42.	
Depărățeanu, Doruri și amoruri vol. II. 45.	
Dulfu P., Legenda Țiganilor, No. 70.	
Dumas A., (fiul) Denisa, drama, 88-89.	
Eminescu Mih., Poesii, 195-196.	
Facca Franțuzitele. teatru, 240.	
Flammarion Camille, O călătorie în cer, 266.	
Filimon, Ciocoi vechi și noi, roman, part. I. 80-81.	
Filimon, Ciocoi vechi și noi, roman, part. II. 62-83.	
Filimon, Ciocoi vechi și noi, rom., part. III. și ult. No. 84.	
Foe Daniel Robinson Crusoe (călătorii), 262.	
Flammarion Camille, Fenomenele Spiritismului 269.	
Gastineau, Geniile științei și industriei, 91.	
Genevraye, Ombra, roman, 21.	
Ghica Ion, Scrisori către V. Alexandri, vol. I. No. 224-225; vol. II. No. 226-227; vol. III. 228-229; vol. IV. cu note de II, Chendi, No. 230-231.	
Goethe, Werther, roman, 38.	
Glorile muzicii, 110.	
Grillpartzer, Hero și Leandru, trad. de Har. Lecca, 270.	
Hamangiu, Codul civil adnotat, 128-137.	
Hamangiu, Procedura civilă adnotată, 139-148.	
Hamangiu, Legea Judecător. de pace adnotată, 149-151.	
Hebbel Fried, Iudita și Holofern, tragedie, 197.	
Hugo Victor, Ernani, dramă 232-233; trad. în versuri de H. Lecca.	
Hugo Victor, Regele pêtrece, dramă, 264-265, tradusă în versuri de Ludovic Dauș.	
Huxley, Noțiuni asupra științelor, 41.	
Ibsen, Stălpia Societății, 253.	
Ionescu Gion, Istorie, 34.	

Iorga N., Oameni și fapte din trec. românesc, 220	
Lecca G. Haralamb, Poeme, 90.	
Lecca G. Haralamb, Casta-Diva dramă, 236-237.	
Lecca G. Haralamb, Jucători de cărți, dramă, 238-239.	
Lecca G. Haralamb, Suprema forță. Teatru, 246-247.	
Lecca G. Haralamb, Căinii, dramă, 257.	
Lubboc, Intrebuințarea vieții, 124.	
Madan G., Suspine, 138.	
Marian, Păserile noastre și legendele lor, 2.	
Maioreșcu T., Nuvele și schițe, 10.	
Mahaffy, Antichitatea greacă, 27.	
Maistre Xavier de, Călătoria împrejurul odăii, 22.	
Michelet, România, Roma, Piza, etc. 8.	
Molière, Bolnavul închipuit, 251-252.	
Morand, Introduceri la studiul științelor fizice. 112-113.	
Müller, Animale celebre, 108.	
Musset Alfred, La ce visează Fetele, 19.	
Mic Vocabular român-frac.-rus-turc, 105-106.	
Molieré, Doctor fără voie.	
Nora A., Clipe trâte, 256.	
Olănescu D. C. (Ascanio), Satire, 63.	
Ovid, Metamorfozele, 101-102.	
Oscar Wilde, Salomea (dramă) trad. Z. Bârsan, 261.	
Pann Anton, Pov. vorbii vol. I. No. 16, vol. II. 25, III. ult. 39	
Pann Anton, Nastratin Hogeza 79.	
Pann Anton, Povestea lui Moș Albu part. I. 93, part. II. 94	
Petofi, Apostol. trad. în versuri de Iosif. No. 99.	
Pecaut și Baude, Conv. despre artă I. No. 50, II. No. 36.	
Pierre C. de St., Paul și Virginia, No. 96-97.	
Pitaru Hristache, Povestea Mavroghen, No. 125.	
Ploetz-List, Mic vocabular francez-român, No. 156-158	
Popp Vasile, Fleacuri, No. 118.	
Prevost Abatele, Nanon Lescaut, roman vol. I. 60.	
Prevost Abatele, Manon Lescaut roman, vol. II. No. 65.	
Prevost Abatele, Manon Lescaut vol. III. fine No 66.	
Putlitz, Ce și povestește pădurea, 86.	
Rădulescu Motru, Știința și Energie, 241.	
Rosetti D. R. (Max), Trotuarul Bucureștului 6.	
Rosetti D. R. Max, Teatru vol. I. No. 109, vol. II. No. 120	
Rosetti D. R. Max, Povești către săteni, 160-161.	
Rosetti Radu D., Din inimă, 55	
Rosetti Radu, Sincere, poezii 92.	
Sadoveanu Mih., Povestiri de sărbători, 234-235.	
Seneca, Liniștia sufletească, 114.	
Silvan Gh., Bătrînul Dan, 219.	
Shakespeare, Hamlet, 221-222.	
Schopenh., Viața, Amor. și Moart. trad. de Pest. 249-250.	
Sienkiewicz H., Bartek invingătorul, No. 258.	
Șihleanu A., Armonii intime 75.	
Spencer Herbert, Despre Educație, 4-5.	
Sperantia Th. D., Anecdote împănate, 201.	
Stăncescu Const., Ce este frumusețea, 71.	
Stăncescu Dumitru, La gura sobei, 35.	
Stavri Arthur, De demult, poezii, 98.	
Stavri Arthur, Pe acelaș drum, poezii, 179.	
Stoenescu Th. M., Poesii, 111.	
Swift, Guliver în țara piticilor, 198.	
Szavlowsky, Cronologie, calendare, 159.	
Teleur Dumitru, Schițe umoristice, 18.	
Teleur D., Alte schițe umoristice, 115.	
Tennyson, Enoch Arden (poema) No. 62 trad. de H. Locca	
Theuriet André, Din tinerețe, etc. 11.	
Urechia Dr., Dușmanii noștri, 46.	
Urechia Dr., Croniclele Doctorului, 156.	
Urechia, Dicționar francez-român, 166-178.	
Urechia Dr., Ce naște din piscică, 216.	
Ureche Nestor, Căruta Poștei, 271.	
Vildembruch, Doui trandafiri, 23.	
Vilkins, Antichitatea romană, 14.	
Virgiliu, Georgicele, trad. în versuri de Coșbuc, 242.	
Vlahuță A., Icoane șterse cu portret, 6.	
Vlahuță A., Din goana vieții, I. No. 51. p. II. 57, p. III. u. 59	
Vlahuță A., Dan, roman partea I. 73-74. p. II. și ult. 76-77	
Vlahuță A., Iubire, poezii. 116-117.	
Zamfirescu Duiliu, Nuvele romane, 13.	
Zamfirescu Duiliu, Viața la țară 162-165.	
Zamfirescu Duiliu, Tănase Scatiul, roman, 259.	
Zamfirescu Mihail, Cânt. și plâng., No. 3.	
* Biografiile oamenilor celebrii, 26.	
Povesti de Crăciun, 36.	
Minunile Universului, vol. I. 67.	
Minunile Universului, Istoria at...	
Minunile Universului, Omul și org...	
Biografiile mamelor celebre, 123.	
Carmen Sylva, Ullranda, dramă, 27	
Racine Atalia și T. Banville, săruta... trad. în versuri de H. Lecca, 276.	
Gorki, Asilul de noapte, 277.	
Eminescu, Povești și nuvele, 278-279.	
Dumas-Fiul, Damă cu cameli (roman), 280-282.	
Alexandri, Fântâna Blanduziei, 283.	
Schakespeare, Femeia îndărătnică, trad. în versuri de Haralamb G. Lecca, 284.	
Coșbuc, Antologia Sanscrită, 285.	
Octavian Goga, poezii (premiat de Academia Română), 286-287.	
Ibsen, un dușman al poporului. 288.	

Istoria Românilor Bănățeni

de Dr. Theol. GEORGE POPOVICIU
protopresbiter ort. român și deputat dietal în Lugoj.

Se estinde pe 424 pagini, format 8o mare, prețul original 6 cor., redus 4 cor.

La cărțile până în valoare de 50 fil., 5 fil., iar dela 50 fil. în sus 10-20 fil. sunt a se alătura pentru porto postal. Pentru trimiterea recomandată plus 25 fil.